

AVRUPA KOMİSYONU

Brüksel, 14.1.2020
COM(2020) 21 final

**KOMİSYON'DAN AVRUPA PARLAMENTOSU, KONSEY, AVRUPA EKONOMİK
VE SOSYAL VE BÖLGELER KOMİTESİ'NE BİLDİRİM**

Sürdürülebilir Avrupa Yatırım Planı

Avrupa Yeşil Anlaşma Yatırım Planı

1. GİRİŞ

Avrupa Yeşil Mutabakatı, Avrupa Birliği'nin bu neslin belirleyici görevi olan iklim ve çevreyle ilgili zorluklara verdiği yanıttır. AB'yi 2050 yılında net sera gazı emisyonunun olmadığı, çevrenin ve vatandaşların sağlığının korunduğu ve ekonomik büyümenin kaynak kullanımından ayrıldığı modern, kaynak verimli ve rekabetçi bir ekonomiye sahip adil ve müreffeh bir topluma dönüştürmeyi amaçlayan yeni bir büyüme stratejisidir.

Sürdürülebilir Avrupa Yatırım Planı, Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın yatırım ayağını oluşturmaktadır. Sürdürülebilir bir Avrupa, ekonominin tüm sektörlerinde önemli yatırım çabaları gerektirmektedir. 2030 iklim ve enerji hedeflerine¹ ulaşılması için 2030 yılına kadar yılda 260 milyar Avro ek yatırım yapılması gerekecektir². Komisyon, AB'nin 2030 iklim hedefini daha da arttırmak için etki değerlendirmeli bir plan sunma niyetini halihazırda açıklamıştır ve AB'nin kendi belirlediği daha geniş çevresel ve sosyal hedeflere ulaşmak için ek yatırımlar gerekli olacaktır³.

Ölçülebilir etkiye sahip sürdürülebilir fırsatlara yönelik yatırımcı iştahı artıyor. Yeşil tahvillerin yıllık küresel ihracı 2016'dan bu yana üç kat artarak, son tahminlere göre 2019'da yaklaşık 225 milyar Euro'ya ulaştı. Politika hedefleri ile mevcut önemli özel finans kaynakları arasındaki uçurumu kapatmak için bir çerçeveye ihtiyaç vardır.

Sürdürülebilir Avrupa Yatırım Planı, AB bütçesi ve ilgili araçlar yoluyla önümüzdeki on yıl içinde en az 1 trilyon Avro tutarında özel ve kamu sürdürülebilir yatırımlarını harekete geçirecektir. AB'nin her köşesinden sürdürülebilirliğe geçiş için kapsamlı bir çerçeve ortaya koymaktadır. Bu çerçeve iklim, çevre ve sosyal yatırımları, sürdürülebilir geçişle ilgili oldukları ölçüde hedefleyecektir.

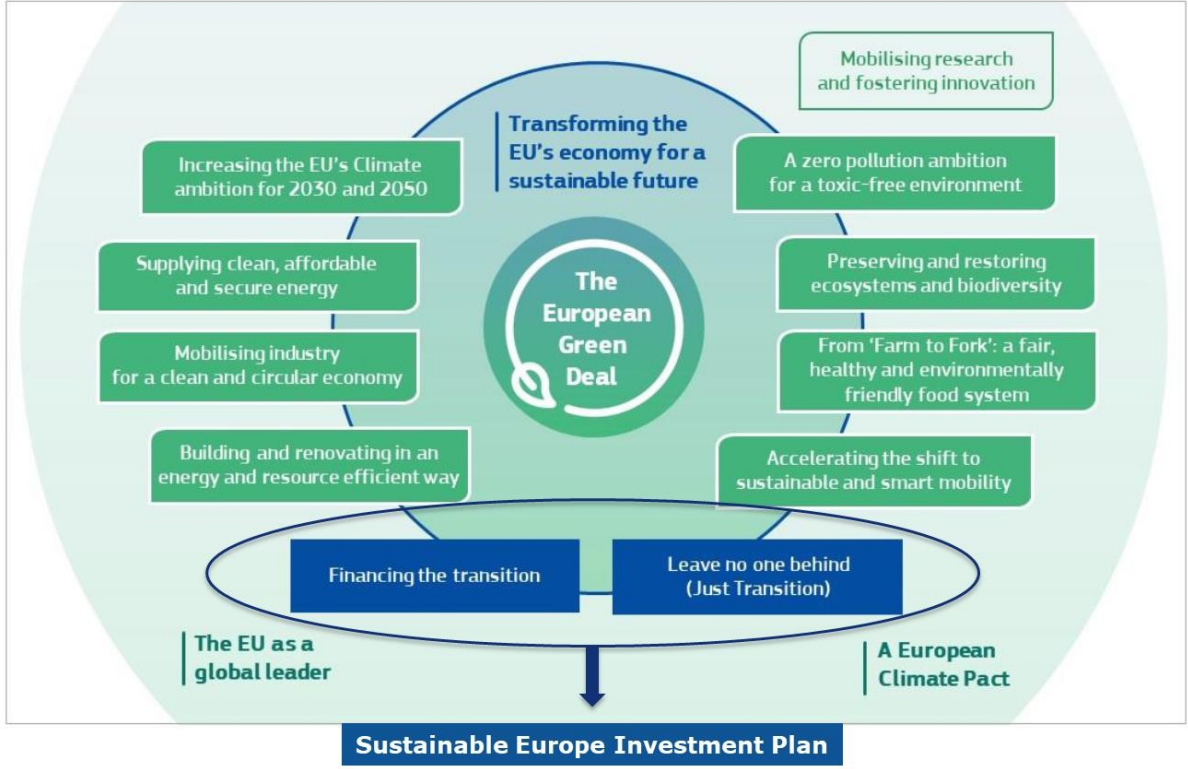
Ancak, önümüzdeki zorlukların üstesinden gelmek için daha fazlasına ihtiyaç var. Özel aktörlerin ölçeği sağlaması gerekecektir. Komisyon, bir dizi yeni politika inisiyatifi ile devam eden araçlara ilişkin güçlendirilmiş taahhütleri tek bir politika çerçevesinde bir araya getirerek bu alanda yeni bir politika itici gücü oluşturmakta ve sürdürülebilir yatırımlara yönelik AB çerçevesinin daha etkili ve tutarlı olmasını sağlamaktadır. Komisyon, Yeşil Anlaşma'nın hedeflerine ulaşılması için kaynakların nasıl daha fazla harekete geçirilebileceği konusunda çalışmaya devam edecektir.

¹ 2030 için temel hedefler şunlardır: sera gazı emisyonlarında en az %40 kesinti (1990 seviyelerine göre), yenilenebilir enerji için en az %32 pay ve enerji verimliliğinde en az %32,5 iyileşme.

² Referans senaryo ile karşılaştırıldığında - *Enerji Birliği ve İklim Eyleminin gerçekleştirilmesinde birlik - Başarılı bir temiz enerji geçişi için temellerin atılması* (COM(2019) 285).

³ Komisyon, iklimle ilgili tedbirlerin ötesinde, çevrenin korunması ve kaynak yönetimi de dâhil olmak üzere, geniş çevresel sürdürülebilir yatırım açığının yıllık 100 milyar Avro ile 150 milyar Avro arasında olduğunu tahmin etmektedir. Sosyal yatırımlarla ilgili olarak, sosyal altyapı yatırımlarına ilişkin Üst Düzey Görev Gücü, uygun fiyatlı konut, sağlık ve uzun vadeli bakım, eğitim ve yaşam boyu eğitim için yılda ilave 142 milyar Avro'ya ihtiyaç duyulacağını tahmin etmiştir. Bunlar sadece yeşil dönüşümü desteklemenin maliyetiyle ilgili değildir.

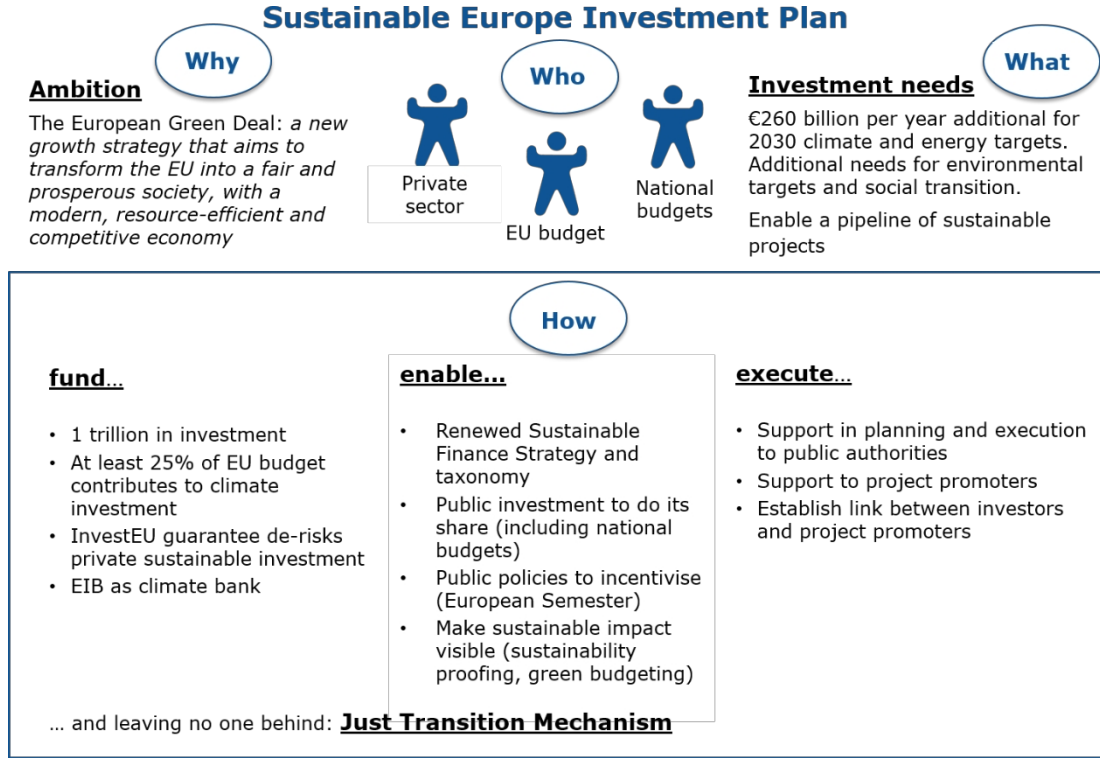
Şekil 1. Avrupa Yeşil Anlaşması Avrupa Yeşil Anlaşması Kapsamındaki Yatırım Planı

Sürdürülebilir Avrupa Yatırım Planı, aşağıdaki üç boyutta iklim-nötr, yeşil bir ekonomiye geçişi sağlayacaktır:

- **İlk olarak Plan, AB bütçesi aracılığıyla önümüzdeki on yıl içinde en az 1 trilyon Avro tutarında sürdürülebilir yatırımı harekete geçirecektir.** AB bütçesi, kamu harcamalarının daha önce hiç olmadığı kadar büyük bir bölümünü iklim ve çevreye ayıracaktır. Garantiler yoluyla özel finansman sağlayacak ve Adil Geçiş Mekanizması yoluyla geçişten en çok etkilenen bölgelerde kamu sektörü yatırımlarını kolaylaştırarak geçişin adil bir geçiş olmasına yardımcı olacaktır.
- **İkinci olarak, özel yatırımcılar ve kamu sektörü için elverişli bir çerçeve oluşturacaktır.** Maliyet etkin, adil ve aynı zamanda sosyal açıdan dengeli ve adil bir geçiş sağlamayı amaçlayacaktır. Finans kuruluşları ve özel yatırımcıların sürdürülebilir yatırımları doğru bir şekilde belirleyecek araçlara sahip olması gerekmektedir. Özellikle AB taksonomisi, önce enerji verimliliği ilkesi ve sürdürülebilirlik kanıtlanması, onların ateş gücünden yararlanmada kilit rol oynayacaktır. Kamu sektörü için Avrupa Sömestri, Çevre Uygulama İncelemesi, Enerji Birliği kapsamındaki Ulusal Enerji ve İklim Planları ve sektörel çevre mevzuatı (örneğin atık, su, biyoçeşitlilik ve hava) kapsamında gerekli olan planlar, yatırım ihtiyaçlarının doğru bir şekilde belirlenmesini sağlayacaktır.
- **Üçüncü olarak Plan, sürdürülebilir projelerin belirlenmesi, yapılandırılması ve yürütülmesinde kamu idarelerine ve proje destekçilerine özel destek sağlayacaktır.** Mali ihtiyaçların değerlendirilmesi ve müteakip yatırımların planlanması için kamu makamlarına verilen desteğin yanı sıra kamu ve özel proje destekçilerine verilen doğrudan destek de güçlendirilecektir.

Şekil 2. Sürdürülebilir Avrupa Yatırım Planı Sürdürülebilir Avrupa Yatırım Planı

Sürdürülebilir Avrupa Yatırım Planı, Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin uygulanmasına katkıda bulunmaktadır. Bu, Avrupa Yeşil Anlaşma Tebliği'nde Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerini AB'nin politika oluşturma ve eylemlerinin merkezine koyma taahhüdüyle tutarlıdır.

2. YATIRIM ZORLUĞU

İklim-nötr, iklime dirençli ve çevresel açıdan sürdürülebilir bir ekonomiye geçiş önemli yatırımlar gerektirecektir. Mevcut 2030 iklim ve enerji hedeflerine ulaşılması için yılda 260 milyar Avro ek yatırım yapılması gerekmektedir⁴. Bu rakam temel olarak enerji ile ilgili yatırımları, binaları ve ulaşım sektörünün bir kısmını (araçlar) içermektedir⁽⁵⁾. Sektör başına ortalama yatırım ihtiyacı⁶ en çok binaların yenilenmesinde görülmektedir. Bu yatırım akışlarının zaman içinde sürdürülmesi gerekecektir.

Biyoçeşitlilik kaybı ve kirlilik, doğal sermayenin korunması ve döngüsel ve mavi ekonominin desteklenmesi de dahil olmak üzere daha geniş çevresel zorlukların üstesinden gelmek için başta tarım olmak üzere diğer sektörlerde de önemli yatırımlar yapılması gerekecektir.

⁴ Temel senaryo ile karşılaştırıldığında - COM(2019) 285.

⁵ Ulaşım için, veriler mobil varlıklara yapılan toplam yatırım harcamalarını içermekte, ancak altyapıya ve araç paylaşımını kolaylaştıran sistemlere yapılan yatırımları içermemektedir. Rakamlar, uzun vadeli strateji için kullanılan güncellenmiş teknoloji maliyet varsayımlarını içermemektedir.

⁶ Bunlar muhafazakar tahminler olarak kabul edilmelidir. Tarım veya iklim adaptasyonu ya da ekosistemlerin ve biyoçeşitliliğin korunması ve restorasyonuna yönelik önemli yatırım ihtiyaçları, mevcut veri eksikliği nedeniyle dahil edilmemiştir.

Dijitalleşme, Yeşil Anlaşma için kilit bir kolaylaştırıcıdır. Avrupa'nın stratejik dijital kapasitelerinin yanı sıra en iyi dijital teknolojilerin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için yapılacak önemli yatırımlar, iklimle ilgili sorunların üstesinden gelmek için akıllı, yenilikçi ve özel çözümler sunacaktır.

AB'nin sera gazı emisyon azaltım hedefini 2030 yılı için daha da yükseltmek üzere Avrupa Yeşil Mutabakatı'nda açıklanan plan, daha da büyük yatırım ihtiyaçları anlamına gelecektir. Komisyon'un AB'nin iklim-nötr ekonomisine yönelik uzun vadeli stratejik vizyonunu destekleyen derinlemesine analiz, düşük karbon ekonomisine dönüşümün 2040 yılına kadar GSYH'nin %2'sine kadar ek yatırım gerektirebileceğini göstermiştir. Bunun 2030 yılına kadar daha yüksek bir hedefe ulaşmak için ilerletilmesi gerekebilir.

3. FON: TÜM KAYNAKLARDAN SÜRDÜRÜLEBİLİR YATIRIMIN HAREKETE GEÇİRİLMESİ

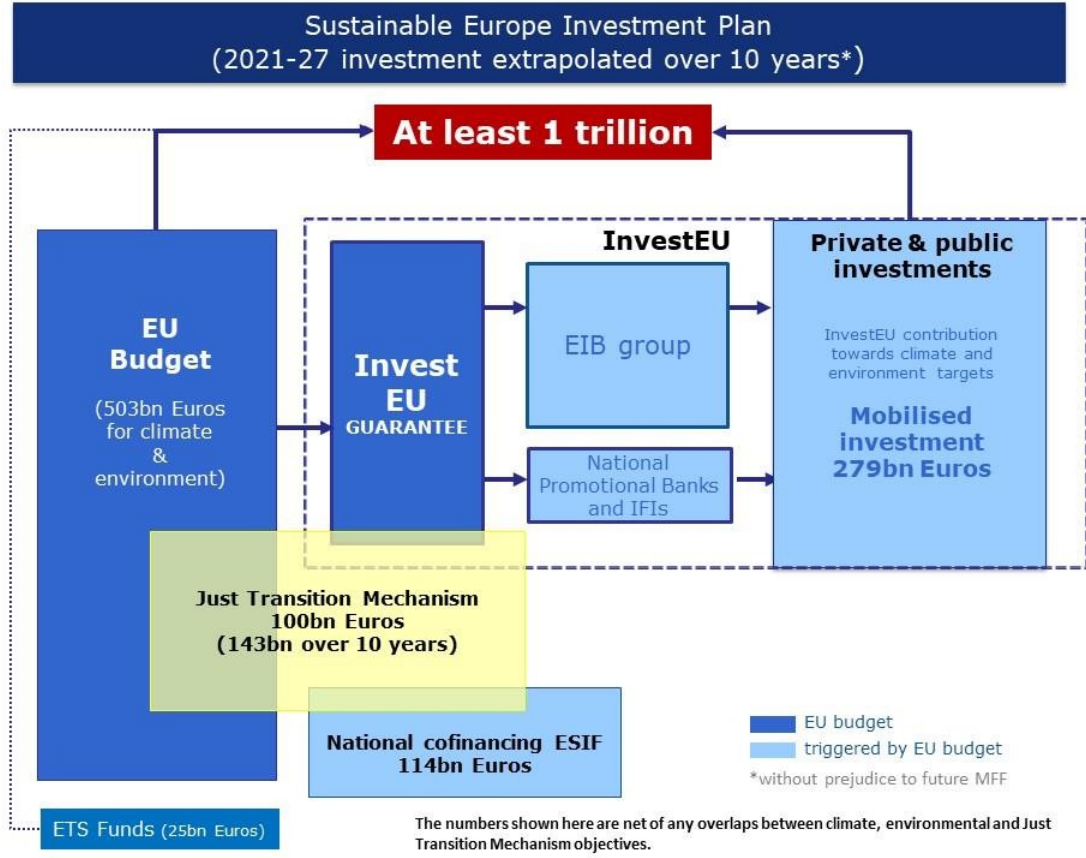
Avrupa Yeşil Anlaşmasının yatırım ayağı olan Sürdürülebilir Avrupa Yatırım Planı, önümüzdeki on yıl içerisinde en az 1 trilyon Avro tutarında sürdürülebilir yatırımı harekete geçirecektir. Yeşil dönüşüm için bu finansman miktarı, dörtte biri iklimle ilgili amaçlara gidecek olan ve çevresel harcamalar için tahmini 39 milyar Euro'yu içeren AB'nin uzun vadeli bütçesi kapsamındaki harcamalar yoluyla elde edilmektedir. Ayrıca Plan, InvestEU Programı kapsamında AB'nin bütçe garantisinden yararlanarak ilave özel finansman sağlayacaktır.

İklim eylemi ve çevre politikasına ilişkin AB harcamalarına ek olarak Sürdürülebilir Avrupa Yatırım Planı, geçiş sürecinden en çok etkilenen bölgelere yardımcı olacak Adil Geçiş Mekanizması kapsamında kullanılan miktarları da kapsamaktadır.

Avrupa Yatırım Bankası, Birliğin iklim bankası olacak. Banka, 2025 yılında faaliyetlerinin %50'sine ulaşmak üzere iklim eylemi ve çevresel sürdürülebilirliğe yönelik finansman payını kademeli olarak arttıracaklarını açıklamıştır. Diğer finans kuruluşlarıyla işbirliği de çok önemli olacaktır.

Bu katkı AB'nin Avrupa Yeşil Mutabakatı'nı finanse etme konusundaki kararlılığını göstermekle birlikte, ihtiyaç duyulan yatırımları ortaya çıkarmak için tek başına yeterli olmayacaktır. Ulusal bütçelerden ve özel sektörden büyük katkılar gerekecektir.

Şekil 3: Sürdürülebilir Avrupa Yatırım Planı kapsamında önümüzdeki on yılda en az 1 trilyon Avro⁽⁷⁾ tutarında finansman unsuru

⁷ Tahmin edilen rakamlar, 2021-2027 çok yıllık mali çerçeve (ÇYMÇ) için Komisyon teklifinin 10 yıllık basit bir ekstrapolasyonudur ve 2027 sonrası gelecek ÇYMÇ'ye hâlel getirmezken, iklim hedefinin en azından korunacağı varsayılmaktadır.

AB bütçesi önümüzdeki on yıl içinde en az 1 trilyon Euro'yu nasıl harekete geçirecek?

Önümüzdeki on yıl içerisinde en az 1 trilyon Avro'nun harekete geçirilmesi için Komisyon tarafından önerildiği üzere AB bütçesi tarafından sağlanan fonlar ile bunun tetiklediği ilave kamu ve özel yatırımların bir araya getirilmesi gerekmektedir.

AB bütçesi kapsamındaki iklim ve çevre harcamaları, 2021-2027 çok yıllık mali çerçeve (MFF) için önerilen %25 iklim anaakımlaştırma hedefine uygun olarak ve tüm programlarda çevre harcamalarını içerecek şekilde 2021'den 2030'a kadar **503 milyar Avro sağlayacaktır**⁸. Bu, iklim ve çevre konusunda bu zaman diliminde **114 milyar Avroluk ek ulusal eş-finansmanı tetikleyecektir**.

InvestEU Fonu, finansman ve yatırım operasyonlarındaki riski azaltmak için AB bütçe garantisi sağlayarak 2021-2030 döneminde iklim ve çevreyle ilgili **yaklaşık 279 milyar Avroluk** özel ve kamu yatırımını **kaldıraç olarak kullanacaktır**.

Kimseyi geride bırakmamak için **Adil Geçiş Mekanizması**, AB bütçesinden finansman, Üye Devletlerden eş finansman ve InvestEU ve AYB'nin katkılarını içerecek **ve 2021-27 döneminde harekete geçirilecek 100 milyar Avro'luk yatırıma ulaşacak** ve bu rakam 10 yıla yayıldığında adil bir geçiş sağlamak için 143 milyar Avro'ya ulaşacaktır.

AB bütçesinin bir parçası olmayan ancak Emisyon Ticareti Programı kapsamında karbon tahsisatlarının açık artırma ile satılmasından elde edilen gelirlerin bir kısmı ile finanse edilen **Yenilik ve Modernizasyon fonları**, AB'nin iklim nötrlüğüne geçişi için **en az 25 milyar Avro sağlayacaktır**.

3.1. AB bütçesinde ve ilgili programlarda artan bir isteklilik

Komisyon, bir sonraki AB Çok Yıllı Mali Çerçevesine ilişkin önerisi kapsamında, iklimle ilgili hedefin %25'e çıkarılmasını teklif etmiştir. Komisyon, Avrupa Parlamentosu ve Konsey'e devam etmekte olan müzakerelerde en azından bu hedef düzeyini korumaları çağrısında bulunmaktadır.

Komisyon tarafından bir sonraki AB Çok Yıllı Mali Çerçevesi için önerilen farklı programlar, örneğin AB bütçesinin uygulanması ile daha yeşil, karbonsuz bir Avrupa hedefi arasındaki bağlantıyı güçlendirmek için özel tedbirler içerecektir:

- Uyum Fonu ve Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu'nun önümüzdeki 7 yıl içerisinde (2021-2027) iklim ve çevre ile ilgili projelere en az 108 milyar Avro yatırım yapması beklenmektedir; bu rakam toplam bütçenin %30'undan fazlasına tekabül etmektedir.
- Gelecekteki Ortak Tarım Politikası, toplam zarfının %40'ını iklimle ilgili hedefleri desteklemeye yönlendirecektir. Tüm doğrudan ödemeler, gelişmiş çevre ve iklim gerekliliklerine bağlı olacaktır.

⁸ Kırsal Kalkınma için Avrupa Tarım Fonu, Avrupa Tarımsal Garanti Fonu, Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu, Uyum Fonu, Horizon Europe ve Life fonları.

- Horizon Europe bütçesinin en az %35'i (35 milyar Avro'ya ulaşması bekleniyor) iklim hedeflerini destekleyecektir. Ayrıca, Ufuk 2020'nin son yılında Komisyon, 2020'deki mevcut 1.35 milyar Avro'luk tahsise ek olarak Yeşil Anlaşma önceliklerine tahsis edilen yaklaşık 1 milyar Avro'luk ek bir çağrı hazırlamaktadır.
- LIFE Programı, 2014-2020 dönemine kıyasla %72'lik bir artışla 5.4 milyar Avro'ya yükselecektir. Zarfın %60'ından fazlası, iklim eylemi için 0.95 milyar Avro, temiz enerji geçişi için 1 milyar Avro ve doğa ve biyoçeşitlilik için 2.15 milyar Avro dahil olmak üzere iklim hedeflerini takip edecektir.
- Connecting Europe Facility bütçesinin (ulaştırma, enerji ve dijital altyapıları destekleyen) en az %60'ı iklim hedeflerini desteklemeye yönelik olacaktır.
- Avrupa Sosyal Fonu+ tahmini 5 milyon kişinin yeşil işler ve yeşil ekonomi için beceri kazanmasını ve yeniden beceri kazanmasını destekleyecektir.

AB bütçesi, iklim hedeflerine ulaşılmasına gelir yönünden de katkıda bulunacaktır. Mayıs 2018'de Komisyon, yeni Öz Kaynaklara ilişkin bir sepet içeren Öz Kaynak Kararı için bir teklif sunmuştur. Temel unsurlarından biri, Atık stratejisinde tanımlanan AB çapındaki hedeflere katkıda bulunacak olan geri dönüştürülmemiş plastik ambalaj atığı öz kaynağıdır. Ayrıca, Komisyon önerisi kapsamında, AB Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) açık arttırmasından elde edilen gelirlerin %20'si AB bütçesine Öz Kaynak olarak tahsis edilecektir.

Ayrıca, her ikisi de AB'nin uzun vadeli bütçesi dışında edilen AB Emisyon Ticaret Sistemi Modernizasyon Fonu ve İnovasyon Fonu, yeşil dönüşüme ek para aktaracaktır. İnovasyon Fonu, karbon yakalama, kullanma ve depolama ve enerji depolama dahil olmak üzere yenilenebilir enerji ve enerji yoğun endüstrilerde düşük karbonlu teknolojilerin ve süreçlerin ölçeklendirilmesine yönelik yatırımları destekleyecektir. Amaç, türünün ilk örneği olan son derece yenilikçi projeleri desteklemek ve Avrupa endüstrisini bu temiz teknolojilerde küresel bir lider haline getirmek için inovasyon riskini proje destekçileriyle paylaşmaktır. Komisyon şu anda İnovasyon Fonu için 2020 ortalarında başlatılacak olan 1 milyar Avro hacmindeki ilk çağrıyı hazırlamaktadır. Bir dizi etkili seçim kriteri geliştirmek amacıyla proje destekçileri ile diğer özel ve kamu yatırımcılarına ulaşmak için önümüzdeki aylarda çeşitli çalıştaylar düzenlenecektir. Modernizasyon Fonu, enerji sektörünün ve daha geniş enerji sistemlerinin modernizasyonuna yönelik yatırımları destekleyecek ve düşük gelirli 10 Üye Devlette enerji verimliliğini arttıracaktır. Ayrıca bu fon, etkilenen kişilerin yeniden beceri kazanmalarını ve beceri düzeylerini yükseltmelerini de destekleyecektir. Komisyon, Modernizasyon Fonu'nun uygulama kurallarını yakında istişare edecektir. Komisyon, AB Emisyon Ticaret Sisteminin revizyonu kapsamında her iki aracı da gözden geçirecek ve adil geçişin finansmanını güçlendirmek için AB bütçesine ek gelir tahsis edilmesini değerlendirecektir.

Avrupa Yeşil Anlaşması tebliği doğrultusunda Komisyon, 2020 yazına kadar AB'nin 2030 sera gazı emisyon azaltım hedeflerini arttırmak için yatırım ihtiyaçlarının analizi de dahil olmak üzere etki değerlendirmeli bir plan sunacaktır. Bunun sonucuna bağlı olarak, bir sonraki Çok Yıllı Mali Çerçeve'de iklimle ilgili hedeflerde olası değişikliklerin değerlendirilmesi uygun olabilir.

Komisyon şunları yapacaktır:

- Kurumlar arası müzakerelerde Çok Yıllı Mali Çerçevenin en az %25'i yüksek bir iklim hedefini savunmak.
- Bu hedefe yönelik ilerlemenin izlenmesi için izleme sistemini geliştirin.

3.2. InvestEU aracılığıyla özel yatırımların artırılması

Geçiş için gereken bazı yatırımlar, özel sektörün tek başına üstlenebileceğinden daha fazla risk içermektedir. İşte bu noktada kamu fonları, projelerin riskini azaltmak ve özel finansmanı artırmak için hedefe yönelik bir şekilde kullanılabilir. Avrupa Stratejik Yatırımlar Fonu ve diğer 13 AB mali aracının halefi olan InvestEU programı, finansman ve yatırım operasyonlarının riskini kısmen karşılamak üzere bir AB bütçe garantisi sağlayarak 7 yıl içinde 650 milyar Euro'yu harekete geçirecektir. InvestEU, Avrupa Yeşil Anlaşmasının hedeflerini desteklemek için tam potansiyeliyle kullanılmalıdır. Bu nedenle, devam etmekte olan kurumlar arası müzakereler bağlamında InvestEU için iddialı bir iklim hedefine ulaşılması elzemdir. Komisyon, 2021'den 2027'ye kadar yaklaşık 195 milyar Avro iklim yatırımını tetikleyecek en az %30'luk bir hedef önermiştir, yani yılda 28 milyar Avro'ya yakın ve on yılda 280 milyar Avro.

InvestEU ekonominin tüm sektörlerinde sürdürülebilir yatırımları destekleyecektir. Ayrıca özel ve kamu yatırımcıları arasında sürdürülebilir uygulamaları yaygınlaştıracaktır. Komisyon, belirli finansman ve yatırım operasyonlarının programın iklim ve çevre hedeflerine katkısını ölçmek için bir iklim izleme metodolojisi ortaya koy. Buna ek olarak, belirli bir büyüklüğün üzerindeki projelerin destekleyicilerinin bu projelerin çevresel, iklimsel ve sosyal etkilerini değerlendirmelerini gerektiren bir 'sürdürülebilirlik kanıtama' yöntemi uygulayacaktır. Bu yöntemler tüm InvestEU Uygulama Ortakları (Avrupa Yatırım Bankası Grubu, Ulusal Teşvik Bankaları ve Kurumları, Uluslararası Finans Kuruluşları) tarafından uygulanacağından ve programa katılan özel yatırımcılar ve finansal araçlar için de referans noktası olacağından, InvestEU Programının ötesine yayılması beklenmektedir. Bu yöntemler, çevresel açıdan sürdürülebilir ekonomik faaliyetler için AB çapında sınıflandırma sistemini ('AB taksonomisi') uygun şekilde kullanacaktır.

Komisyon şunları yapacaktır:

- 2020'nin ikinci yarısında iklim ve çevre takibi ile sürdürülebilirlik kanıtama kılavuzunun geliştirilmesi. Bu kılavuz belgeler, yürürlüğe girdikten sonra AB taksonomisi tarafından belirlenen kriterleri uygun bir şekilde kullanacaktır.
- InvestEU uygulayıcı ortaklarıyla işbirliği içinde, InvestEU kapsamında kullanılacak ve çevresel, iklimsel ve sosyal sürdürülebilirliği hedefleyecek finansal ürünler geliştirmek.

3.3. Avrupa Yatırım Bankası'nın katkısı ve diğer finans kuruluşlarının harekete geçirilmesi

Avrupa Yatırım Bankası (EIB) da karbon-nötr, sürdürülebilir bir ekonomiye geçişin finansmanında kilit bir rol oynamaktadır. AYB, hem AB içinde hem de dışında iklim eylemi ve çevre yatırımlarını finanse etmek için kendi kaynaklarını ve çeşitli programlar ve tesisler kapsamında AB bütçe desteğini kullanmaktadır. 2018 yılında AYB tarafından imzalanan operasyonların yaklaşık %30'u iklim eylemine katkıda bulunarak iklim değişikliğinin azaltılması ve adaptasyonu, düşük karbonlu ve iklime dirençli büyüme yatırımlarını desteklemiştir. AYB, 2019 yılı için bu katkının %28-31 aralığında olmasını beklemektedir. Sürdürülebilir Avrupa Yatırım Planı'nın on yılı aşan süresi boyunca AYB'nin AB yetkileri dışında tüm Üye Devletlerde yaklaşık 600 milyar Euro'luk iklim yatırımını finanse etmesi beklenmektedir.

AYB'nin sürdürülebilir geçişin finansmanındaki rolü, AB iklim bankası haline gelmesiyle birlikte artacaktır. AYB, iklim eylemi ve çevresel sürdürülebilirliğe adanmış finansman payını 2025 ve sonrasında %50'ye ulaşacak şekilde kademeli olarak artıracaktır. Bunun önemli bir kısmı, AYB'nin finansman ve yatırım operasyonlarının riskinin bir kısmını karşılayarak daha yenilikçi, daha yüksek politika katma değerli projelere katılmasına olanak tanıyacak olan InvestEU Programı kapsamında gerçekleştirilecektir. Ayrıca AYB Grubu, 2020 yılı sonuna kadar tüm finansman faaliyetlerini Paris anlaşmasının ilke ve hedefleriyle uyumlu hale getirecektir. Bu yönde atılan ilk adım, 14 Kasım 2019 tarihinde enerji verimliliği, yenilenebilir enerji, yeni yeşil teknolojiler ve gelecekteki düşük karbonlu enerji sistemi için gerekli olan yeni enerji altyapısı türlerine öncelik veren yeni Enerji Kredilendirme Politikasının kabul edilmesidir. Revize edilen Enerji Kredilendirme Politikası ayrıca, başta tüm doğal gaz altyapı projeleri olmak üzere, fosil yakıtlara dayalı enerji projelerine verilen desteğin 2021 yılı sonundan itibaren aşamalı olarak kaldırılmasını öngörmektedir.

Diğer Uluslararası ve Ulusal Finans Kuruluşları, AB politika hedefleri doğrultusunda sürdürülebilirliğin finansmanında artan bir rol oynayacaktır. Bu nedenle Komisyon, faaliyetlerinin Avrupa Yeşil Mutabakatı hedefleriyle nasıl daha uyumlu hale getirilebileceğini araştırmak üzere bu kuruluşlarla yakın işbirliği içinde çalışacaktır.

Komisyon şunları yapacaktır:

- **AB yetkileri kapsamında finanse edilen AYB operasyonlarının, hem kapsanan sektörler hem de finanse edilen projelerin risk profili açısından yüksek ek katkı sağladığından emin olunması. Bu, özellikle iklim izleme metodolojisi de dahil olmak üzere raporlama ve izleme sisteminin geliştirilmesiyle yapılacaktır.**
- **Faaliyetlerini Avrupa Yeşil Mutabakatı hedefleriyle daha yakından uyumlu hale getirmek amacıyla diğer Uluslararası ve Ulusal Finans Kuruluşlarıyla iletişim kurmak.**

4. ETKİNLEŞTİRMEK: KAMU VE ÖZEL SEKTÖR YATIRIMLARININ GERÇEKLEŞMESİ İÇİN BİR ÇERÇEVE OLUŞTURMAK.

Avrupa Yeşil Anlaşması, AB ekonomisinin dönüşümüne yönelik kapsamlı bir politika çerçevesi için net bir yön belirlemektedir. 2050 iklim nötrlüğü hedefi mevzuatta yer alacak ve 2030 yılında sera gazı emisyonlarının azaltılması hedefi yükseltilecektir. Avrupa Yeşil Mutabakatı politikaları, aşağıdakiler için düzenleme ve teşviklerin bir karışımını kullanacaktır

dışsallıkların ele alınması ve "kirleten öder" ilkesinin uygulanması, böylece toplum için maliyetlerin yatırım kararlarına yansıtılması. AB Emisyon Ticaret Sistemi gözden geçirilecek ve etkili karbon fiyatlandırmasının sağlanmasına daha fazla yardımcı olacaktır. Özel girişimler, bina sektöründe enerji verimliliği yatırımlarının finansmanı ve yürütülmesinin önündeki engeller gibi sektöre özgü düzenleyici engelleri ele alacaktır. Rekabetçi ve entegre piyasalar da maliyetleri düşük tutmak ve inovasyonu tetiklemek için gereklidir. Benzer şekilde, Horizon Europe kapsamındaki Avrupa İnovasyon Konseyi, Avrupa Yeşil Anlaşması'nı desteklemek üzere çıkış açan inovasyona yönelik kamu-özel sektör yatırımlarına katkıda bulunacaktır.

Bu daha geniş bağlamda, Sürdürülebilir Avrupa Yatırım Planı, özel yatırımcıların ve kamu kuruluşlarının yatırım kararlarına doğrudan dokunan alanlarda hedeflenen eylemler yoluyla geçişi mümkün kılacaktır.

4.1. Sürdürülebilir finansın finansal sistemin kalbine yerleştirilmesi

Önümüzdeki on yıl içinde sürdürülebilir yatırımların büyük bir kısmını özel şirketler ve hane halklarının sağlaması gerekeceğinden, yatırımcıları sürdürülebilir yatırımlara yönlendirmek için uzun vadeli net sinyallerin uygulamaya konulması çok önemlidir.

AB'nin iklim ve daha geniş sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmak için ihtiyaç duyulan önemli miktarda yatırımı ele almak amacıyla Komisyon Mart 2018'de sürdürülebilir büyümenin finansmanına ilişkin Eylem Planı'nı önermiştir.⁹ Sermaye Piyasası Birliği'nin oluşturulmasına katkıda bulunan bu Eylem Planı temelinde, sürdürülebilir yatırımlar için finansmanı harekete geçirecek elverişli çerçeveler için önemli temeller atılmıştır. Bu, özellikle AB taksonomisi, finans sektörünün sürdürülebilirlikle ilgili açıklamaları ve iklim ölçütleri için geçerlidir. AB, örneğin Uluslararası Sürdürülebilir Finans Platformu aracılığıyla uluslararası işbirliği yoluyla, tutarlı yaklaşımları ve sürdürülebilir finansın küresel olarak daha fazla etki yaratmasını teşvik etmektedir.

Komisyon özellikle, Komisyon tarafından kabul edilen yetki devri kanunlarıyla daha ayrıntılı olarak belirlenecek olan sürdürülebilir yatırımları kolaylaştıracak bir çerçeve (AB taksonomisi) oluşturan Tüzük üzerinde eş-yasa koyucular tarafından yakın zamanda varılan siyasi anlaşmayı memnuniyetle karşılar. AB Taksonomisi, bir ekonomik faaliyetin çevresel açıdan sürdürülebilir olup olmadığını, altı çevresel hedeften en az birine katkısına ilişkin performans kriterlerine dayalı olarak belirleyecektir.

Komisyon ayrıca AB taksonomisinin InvestEU'nun ötesinde kamu sektörü tarafından Avrupa Yeşil Anlaşması bağlamında nasıl kullanılabileceğini de araştıracaktır. Başlangıçta özel yatırımcılar için tasarlanmış olsa da, taksonomi - yeterince geliştirildikten sonra - kamu sektörü kuruluşları tarafından da kullanılabilir. Özel sektör ile Avrupa Yatırım Bankası gibi kamu bankaları/kuruluşları arasında standartların yakınsaması önemlidir.

Komisyon, 2018 Eylem Planını temel alarak ve Avrupa Yeşil Anlaşması ışığında, 2020'nin üçüncü çeyreğinde sürdürülebilir finansmanı daha da artırmayı amaçlayan yenilenmiş bir sürdürülebilir finans stratejisi sunacaktır. Yatırımcıların sürdürülebilir yatırım fırsatları hakkında tam olarak bilgi sahibi olmaları ve yatırımlarını Yeşil Anlaşmayı destekleyecek şekilde daha iyi yönlendirebilmeleri için şirketlerin iklim ve çevre verilerini açıklamalarını artırmaları gerekecektir. Bu amaçla Komisyon, Finansal Olmayan Raporlama Direktifini gözden geçirecektir. Ayrıca, yenilenen strateji yatırımları daha da arttıracaktır

⁹ COM(2018) 97 final.

Çeşitli sürdürülebilir yatırım ürünleri için açık etiketler yoluyla sürdürülebilir yatırımların tanımlanmasını kolaylaştırarak ve bir AB yeşil tahvil standardı geliştirip uygulayarak fırsatlar.

Komisyon şunları yapacaktır:

- 2020 yılında AB Taksonomisinin iklim değişikliği hedeflerine ilişkin yetki devri kanunlarının ve 2021 yılı sonuna kadar AB taksonomisinin diğer çevresel hedeflerine ilişkin yetki devri kanunlarının hazırlanması.
- AB taksonomisinin InvestEU'nun ötesinde kamu sektörü tarafından Avrupa Yeşil Mutabakatı bağlamında nasıl kullanılabileceğini araştırın.
- 2020'nin üçüncü çeyreğinde yenilenmiş bir stratejinin sunulması amacıyla 2020'nin ilk çeyreğinde yenilenmiş bir sürdürülebilir finans stratejisine ilişkin bir kamu istişaresi başlatılması.
- 2020'de bir AB Yeşil Tahvil Standardı oluşturulması ve bu standardın yanı sıra diğer kolaylaştırıcı çerçevelerin sürdürülebilir yatırımlar için kamu ve özel finansmanı nasıl artırabileceğinin araştırılması.

4.2. Kamu sektörüne sürdürülebilir yatırımlar yapmaları için rehberlik ve uygun araçlar sağlanması

Kamu aktörleri, özellikle altyapı ve kamu hizmetleri olmak üzere belirli sektörlerdeki ana yatırımcılardır. Birçok durumda, kamu makamlarının sürdürülebilir yatırımlar için yönlendirici ve koordine edici bir rol oynaması gerekir. Kamu makamlarının, piyasa devreye giremediği durumlarda, özellikle de sosyal ve çevresel faydaların özel getirilere yansımadağı veya projelerin çok riskli görüldüğü durumlarda da yatırım yapması gerekebilir. Bu yatırımların genellikle sınır ötesi nitelikte olduğı ve Üye Devletler arasında yayılma etkisine sahip olduğı durumlarda, Komisyonun AB düzeyinde koordinasyon rolü oynaması gerekmektedir.

Avrupa Sömostri, AB ve Üye Devletlerin yeşil dönüşüm için gerekli yatırımları yapmalarını kolaylaştıracak ekonomi ve istihdam politikalarının koordinasyonu için sağlam bir çerçeve sunmaktadır. Sömostr, her bir Üye Devletteki yatırım önceliklerinin ve engellerin belirlenmesine katkıda bulunur. Ülke raporları, AB fonları aracılığıyla mevcut finansman kaynaklarını, diğerlerinin yanı sıra iklim, çevre ve sosyal politika hedefleri açısından raporlarda belirlenen ülkeye özgü zorluklarla eşleştirecektir. AB ve Üye Devletler arasındaki ortak çaba, yatırımların en sürdürülebilir projelere yönlendirilmesini sağlamalıdır.

Komisyon, yeşil bütçeleme uygulamalarının taranması ve kıyaslanması için Üye Devletlerle birlikte çalışacaktır. Bu sayede yıllık bütçelerin ve orta vadeli mali planların çevresel hususları ve riskleri ne ölçüde dikkate aldığı daha kolay değerlendirilebilecek ve en iyi uygulamalardan dersler çıkarılabilecektir. Avrupa ekonomik yönetim çerçevesinin gözden geçirilmesi, kamu finansmanının kalitesi bağlamında sürdürülebilir kamu yatırımlarına bir atıf içerecektir. Bu, AB mali yönetişiminin nasıl iyileştirilebileceğine dair bir tartışmayı bilgilendirecektir. Tartışmanın sonucu, sürdürülebilir kamu yatırımlarının nasıl ele alınacağı da dahil olmak üzere gelecekte atılacak olası adımların temelini oluşturacaktır.

borç sürdürülebilirliğine yönelik risklere karşı güvenceleri korurken, AB mali kuralları dahilinde yatırımlar.

Komisyon, sektörel girişimlerde, AB fonlarında veya ürüne özel mevzuatta kamu alımları için asgari zorunlu yeşil kriterler veya hedefler önerecektir. Bu tür asgari kriterler 'fiilen' 'yeşil satın almanın' ne olduğuna dair ortak bir tanım oluşturacak, kamu alıcılarından karşılaştırılabilir verilerin toplanmasına olanak tanıyacak ve yeşil kamu alımlarının etkisini değerlendirmek için temel oluşturacaktır. Avrupa'daki kamu kurumları yeşil kriterleri entegre etmeye ve alımlarında etiket kullanmaya teşvik edilecektir. Komisyon bu çabaları rehberlik, eğitim faaliyetleri ve iyi uygulamaların yaygınlaştırılması ile destekleyecektir. Aynı zamanda, yaşam döngüsü maliyetlendirme metodolojileri mümkün olan her durumda kamu alıcıları tarafından uygulanmalıdır. Komisyon, sanayi de dahil olmak üzere tüm oyuncuları bu tür güvenilir metodolojiler geliştirmeye çağırılmaktadır.

Enerji verimliliğinin ilgili olduğu her yerde dikkate alınmasını sağlamak için önce enerji verimliliği ilkesi uygulanmalıdır. Bu aynı zamanda gerçekte ihtiyaç duyulmayan enerjinin üretimi, iletimi, dağıtımı ve kullanımı ile bağlantılı kaynak israfının önlenmesine de yardımcı olacaktır Komisyon bu ilkenin nasıl uygulanacağı konusunda rehberlik sağlayacaktır.

Komisyon şunları yapacaktır:

- **Bu yıldan itibaren çevresel sürdürülebilirliğin Avrupa Sömestri kapsamındaki ülke raporlarının ayrılmaz bir parçası haline getirilmesi.**
- **Üye Devletlerin 2020'den itibaren her yıl sürdürülebilir yatırım ihtiyaçlarını ve bunları finanse etme olanaklarını belirlemelerine yardımcı olmak.**
- **Üye Devletlerle işbirliği içinde yeşil bütçeleme uygulamalarının taranması ve kıyaslanması.**
- **Yeşil kamu alımlarına yönelik ilave mevzuat ve rehberlik önerilerinde bulunun.**
- **Yatırım kararlarının bir parçası olarak enerji verimliliği ilkesinin uygulanması konusunda rehberlik sağlayın.**

4.3. Destekleyici bir Devlet Yardımı çerçevesi aracılığıyla sürdürülebilir yatırımların mümkün kılınması.

İlgili Devlet yardımı kuralları, Avrupa Yeşil Anlaşmasının politika hedefleri ışığında 2021 yılına kadar revize edilecek ve 2050 yılına kadar iklim nötrlüğüne uygun maliyetli ve sosyal açıdan kapsayıcı bir geçişi destekleyecektir. Devlet yardımı kuralları, sınırlı kamu fonlarının en verimli şekilde kullanılmasını sağlarken, kamu makamlarının bu hedeflere ulaşması için açık, tamamen güncellenmiş ve amaca uygun bir çerçeve sağlayacak şekilde revize edilecektir. Devlet yardımı kuralları, doğru yatırım türlerini ve yardım miktarlarını teşvik ederek geçişi destekleyecektir. İnovasyonu ve yeni, iklim dostu teknolojilerin piyasa ölçeğinde yaygınlaştırılmasını teşvik edeceklerdir. Bunun bir parçası olarak Komisyon, sadece geçiş bölgeleri için Devlet yardımlarının onaylanmasına yönelik daha fazla prosedürel kolaylaştırmayı da değerlendirecektir. Ayrıca, özellikle çevreyi en çok kirleten fosil yakıtların aşamalı olarak kullanımdan kaldırılmasını kolaylaştıracak ve böylece iç pazarda eşit bir oyun alanı sağlayacaktır. Buna özellikle Çevre ve Enerji Devlet yardımları kılavuz ilkeleri de dâhil olacaktır.

Revizyon beklenirken, Üye Devletler 2030 hedeflerine ulaşmak ve 2050 yılına kadar elektrik sektörünün ve ekonominin daha fazla karbonsuzlaştırılması için mevcut kurallar kapsamında sağlanan esnekliği kullanmaya devam edebilirler. Örneğin, daha ucuz ve daha entegre yeşil enerji için yenilenebilir elektrik planlarına, daha ucuz ve kamu tarafından erişilebilir şarj altyapısının yaygınlaştırılmasına veya atık ısının yeniden kullanımı veya atıkların geri dönüşümü gibi döngüsel ekonomi planlarına kamu yatırımlarını artırmayı seçebilirler.

Benzer şekilde, Üye Devletler karbonsuzlaştırma tedbirlerinin sosyal ve bölgesel sonuçlarını hafifletmek için mevcut Devlet yardımı kurallarına güvenmeye devam edebilirler. Örneğin, kömür madenlerinin kapatılmasından etkilenen işçileri desteklemeyi, küçük ve orta ölçekli işletmelere ve yeni kurulan şirketlere yatırım yapmayı veya işçilerin beceri kazanması ve yeniden beceri kazanmasını sağlamayı seçebilirler. Temel etkinleştirici teknolojiler ve çığır açan yenilikler için Üye Devletler, yeşil dönüşümden en çok etkilenen bölgeler de dahil olmak üzere, ortak Avrupa çıkarlarına yönelik önemli projeleri gerçeğe dönüştürmek üzere önemli özel yatırımların kilidini açmak için fonlarını bir araya getirebilirler.

Aynı zamanda, kurallar iç pazarın bütünlüğünü korumaya devam ederken, AB Antlaşmasında yer alan ve Avrupa entegrasyonunun merkezinde yer alan uyum hedeflerine saygı gösterilmesini sağlayacaktır. Amaçları, en az avantajlı bölgelerin arayı destekleyerek çeşitli bölgelerin gelişmişlik düzeyleri arasındaki eşitsizlikleri azaltmaktır. Bu özellikle, büyük şirketlere verilen kamu üretken yatırım desteğinin sadece yeşil geçişten etkilenecek en yoksul bölgelere fayda sağlamaya devam etmesi gerektiği anlamına gelmektedir (TFEU Madde 107 (3) (a) ve (c)).

Bu çerçevede, mevcut Devlet yardımı kuralları esnek bir şekilde uygulanacak ve iklim açısından nötr bir ekonomiye dönüşümün sağlanması için hayati önem taşıyan bir dizi alana odaklanılacaktır.

4.3.1. İklim nötr üretim süreçlerine dönüşüm için Devlet yardımlarında daha fazla esneklik

Komisyon, ekonomik teşviklerin halihazırda söz konusu yatırımı gerektirmemesi ve şirketlerin çevre üzerindeki etkilerini Birlik standartları veya kriterlerinin ötesinde azaltması koşuluyla, Üye Devletlerin üretim süreçlerini karbonsuzlaştırma veya elektrikleendirme konusunda şirketlere destek vermesini onaylayacaktır.

Devlete olan maliyeti en aza indirmek için kamu desteği gerekli olanla sınırlı olmalıdır. Mevcut Kılavuz İlkeler, azami yardım miktarını genellikle daha az çevre dostu olan teorik bir alternatif yatırıma kıyasla ilgili yatırımın ekstra maliyetlerine göre belirlemektedir. Komisyon, gelecekte, iklim nötrlüğüne geçişle uyumlu yatırımlar için, bunun yerine, özellikle varsayımsal bir alternatif yatırımın olmadığı durumlarda, finansman açığına atıfta bulunarak uygun maliyetleri belirleyip belirleyemeyeceğini değerlendirecektir. Bu, Yeşil Anlaşma hedefleri ve bu tür yatırımların ilgili tesislerin karbon ayak izini azaltmak ve iklim nötrlüğüne ulaşmaya yardımcı olmak için önemli bir yol sunduğu gerçeği ışığında gerçekleştirilebilir.

4.3.2. Binalarda enerji verimliliğini artırmak için yardım

Üye Devletlere, çevrenin korunması ve enerjiye ilişkin Kılavuz İlkeler kapsamında binaların enerji verimliliğine yatırım yapmaları için daha fazla kapsam verilecektir. Özellikle, Üye Devletlere Enerji Performans Sözleşmeleri gibi elektrik tüketicileri için avantajlı olan finansman düzenlemelerini destekleme konusunda daha fazla esneklik tanınacaktır. Böyle bir düzenlemede,

Enerji hizmeti şirketleri, binaların enerji açısından daha verimli hale getirilmesi için yatırım yapmakta ve tüketicinin elektrik faturasındaki enerji tasarrufu yoluyla ücretlendirilmektedir.

Üye Devletler ayrıca hem binaların enerji verimliliğini ele alan hem de öz tüketim için yenilenebilir enerji üretimine yatırım yapan iyileştirmeleri desteklemek için daha fazla esnekliğe sahip olacaktır.

Komisyon, bu tür projeler için uygun maliyetlerin belirlenmesinde, birçok durumda karşı-olgusal yatırımın bulunmadığı gerçeğini dikkate alabilir.

4.3.3. Bölgesel ısıtma için yardım

Bölgesel ısıtma dağıtım şebekeleriyle sınırlı olan destek, belirli koşullar altında, rekabeti ve ticareti etkilemeyen bir altyapı tedbiri olarak Devlet yardımı kontrolünün dışında kalabilir. Bu durum, özellikle bölgesel ısıtma şebekelerinin ısıtma üretiminden ayrılması, üçüncü taraf erişimi ve düzenlenmiş tarifeler yoluyla diğer enerji altyapılarıyla aynı şekilde işletilmesi halinde söz konusu olabilir.

Devlet yardımının mevcut olduğu diğer tüm durumlarda, Çevre Koruma ve Enerji Kılavuz İlkeleri, bölgesel ısıtma projelerine yönelik desteğin onaylanabilmesi için bir dizi koşul belirlemektedir. Kurallar özellikle, yatırımın Enerji Verimliliği Direktifi'nde tanımlandığı gibi enerji verimli bir bölgesel ısıtma sistemine yol gerektirmektedir. Verilebilecek miktarlarla ilgili olarak Kılavuz İlkeler, bölgesel ısıtma tesislerinin yatırım maliyetleri için yardım yoğunlukları ile dağıtım şebekesinin inşası veya iyileştirilmesinin finansmanı için finansman açığı yöntemi olarak adlandırılan yöntem arasında ayırım yapmaktadır.

Bölgesel ısıtmanın iklim açısından nötr bir ekonomiye geçişe katkıda bulunma potansiyelini ortaya çıkarmak için, Üye Devletler gelecekte çevre koruma ve enerji Kılavuzlarında belirlenen azami yardım yoğunluklarına alternatif olarak bölgesel ısıtma üretimi için de bir finansman açığı yaklaşımı kullanabilir.

Üye Devletlerin, ısı üretimini enerji verimli hale getiren yatırımların şebekenin modernizasyonundan sonraki üç yıl içinde başlaması halinde, enerji verimli bölgesel ısıtma sistemlerinin parçası olmayan ısıtma şebekelerine de Devlet yardımı vermesine izin verilebilir.

4.3.4. Kömürlü termik santrallerin kapatılması için yardım

Linyit yakmak, en kirletici ve CO2 yoğun elektrik üretim yöntemlerinden biridir. AB Emisyon Ticareti Sistemi karbon yoğun enerji üretiminin azalmasına yol açacak olsa da, bazı Üye Devletler taş kömürü ve linyit yakıtlı enerji santrallerinin aşamalı olarak kapatılmasını hızlandırmayı planlamaktadır. Bu bağlamda, örneğin piyasada elektrik satmaya devam edemeyecekleri için işletmecilerin vazgeçtikleri karları telafi etmek amacıyla kömürlü termik santralleri kapatmaya yönelik yardım sağlamayı tercih eden Üye Devletler, bu tür planlarını Komisyon'a bildirmelidir. Komisyon, bu tür projelerde yer alan Devlet yardımlarını doğrudan Antlaşma kapsamında değerlendirecektir.

Bu bağlamda Komisyon, aşırı telafiden kaçınmak için özellikle bu tür desteğin orantılılığını inceleyecektir. Bu, Üye Devletlerin tazminatın, tesisin öngörülen kapanışı nedeniyle karşılaştığı kar kaybının ötesine geçmediğini göstermeleri gerektiği anlamına gelir. Tedbirin, piyasadaki rekabetin bozulmasını en aza indirecek şekilde yapılandırılmasını sağlamak da önemlidir.

Ekonomik faaliyetle ilgili olmayan, özellikle bireylerin yararına (örneğin sosyal yardım veya yeniden beceri kazandırma) veya kamuya açık bir altyapının finansmanına yönelik herhangi bir Devlet desteğinin, herhangi bir teşebbüse dolaylı bir avantaj sağlamadığı sürece, Devlet yardımı kuralları kapsamına girmediği hatırlanmalıdır.

4.3.5. Döngüsel ekonomi için yardım

Üye Devletlere, doğrusal ekonomiden döngüsel ekonomiye geçiş için gerekli olan atıkların geri dönüşümü, atık ısının yeniden kullanımı, CO2'nin yeniden kullanımı veya atık akışlarının ayrı toplanması gibi tedbirleri desteklemek için daha fazla kapsam verilecektir. Bu esneklik, yardım miktarının döngüsel ekonomi yatırımlarının sağlayabileceği ek gelirler dikkate alınarak belirlenmesi geçerli olacaktır.

Komisyon şunları yapacaktır:

- Geçiş için kilit öneme sahip olan Devlet yardımı kurallarının etkili bir şekilde uygulanmasına devam edilmesi ve mevcut kuralların iklim-nötr bir ekonomiye geçiş için hayati öneme sahip alanlarda esneklikle uygulanması.
- Devlet yardımı kurallarının, 2050 yılına kadar iklim nötrlüğüne uygun maliyetli bir geçişi destekleyen Avrupa Yeşil Anlaşması'nın politika hedeflerini yansıtacak şekilde 2021 yılına kadar revize edilmesi.

5. YÜRÜTME: SÜRDÜRÜLEBİLİR PROJELERDEN OLUŞAN BİR BORU HATTI OLUŞTURMA

Mevcut yüksek piyasa likiditesi bağlamında karşılaşılan zorluk, Avrupa Yeşil Mutabakatı ile uyumlu yatırım projelerinden sağlam bir boru hattı geliştirmektir. Yatırımcıların beklenti ve gereksinimleriyle uyumlu yatırım projelerinin henüz taleple eşleşmemektedir. Mevcut finansman kaynakları tükenmiş değildir. Proje destekçilerine verilen danışmanlık desteğinin, bir konsept ile ekonomik olarak sağlam bir proje arasındaki boşluğu doldurmada çok etkili olduğu görülmüştür.

Belirlenen öncelikler temelinde, teknik yardım ve danışmanlık desteği, sürdürülebilir projelerin belirlenmesine ve hazırlanmasına yardımcı olacak ve finansmana erişimi kolaylaştırmak için proje destekleyicilerine kapasite geliştirme sağlayacaktır. Bu, yatırım planlarını tanımlamada kamu idarelerine destekten, özel projelerini geliştirme ve uygulamada bireysel kamu ve özel proje destekçilerine desteğe kadar farklı düzeylerde organize edilecektir.

5.1.1. Destekleyici idareler

Yapısal Reform Destek Programı (ve halefi olan Reform Destek Programı), ikiz iklim ve dijital geçişlerin gerçekleştirilmesine yönelik reformların tasarlanmasına ve uygulanmasına yardımcı olmak üzere Üye Devletlere teknik destek sağlayacaktır. Üye Devletlerde ulusal, bölgesel ve yerel düzeydeki kamu idarelerinin sınırlı idari kapasitesi, farkındalığı ve sürdürülebilirlik uzmanlığı, sürdürülebilir altyapı ve çevrenin korunmasına yönelik yatırımların önündeki en büyük engellerden biridir. Program, temiz enerji alanındaki yatırım potansiyellerinin veya binalarda enerji verimliliği yatırımlarının hızını artırmaya yönelik eylemlerin belirlenmesine yardımcı olacaktır. Reform Destek Programı aracılığıyla

Komisyon ayrıca Üye Devletleri döngüsel ekonomi, yeşil bütçeleme veya sürdürülebilir finans ve yatırımlar konusunda eylem planları hazırlama konusunda desteklemektedir.

5.1.2. Proje destekçilerinin desteklenmesi

Proje destekleyicisi düzeyinde, InvestEU Danışmanlık Merkezi ve Komisyon tarafından önerilen toplam 500 milyon Avro bütçeli InvestEU Programı kapsamında geliştirilen danışmanlık girişimleri, yatırım projelerinin belirlenmesi, hazırlanması, geliştirilmesi, yapılandırılması, tedarik edilmesi ve uygulanmasını destekleyecektir. Gerektiğinde, finansman ve yatırım operasyonlarını uygulamak için destekleyicilerin ve finansal araçların kapasitesini de arttırabilir. Bu kapsamlı hizmet teklifi sürdürülebilirlikle ilgili hususları da dikkate alacaktır.

InvestEU Danışma Merkezi, hem kamu hem de özel proje destekleyicileri için tek bir giriş noktası sağlayacak ve finansmana erişimde zorluklarla karşılaşan kuruluşların yararına finansman ve yatırım işlemlerini uygulamak için finansal araçlara hizmet verecektir. Yapısal Fonlar için proje geliştirmeye yönelik ortak Komisyon-Avrupa Yatırım Bankası girişimi olan Jaspers, Hub'ın bir parçası olacaktır. InvestEU Danışma Merkezi kapsamındaki ilgili danışmanlık girişimleri, yerel sürdürülebilir enerji ve temiz ulaşım projelerini desteklemek üzere InvestEU Danışma Merkezi kapsamındaki Avrupa Yerel Enerji Yardımı programının devamını içerebilir. Ayrıca Sürdürülebilir Altyapı Penceresi altında, kilit altyapı alanlarında (ulaştırma, enerji, çevre, geniş bant ve dijital bağlantı) sürdürülebilir projelerin finansman ve yatırım operasyonlarının tasarlanmasına destek sağlayan diğer danışmanlık girişimlerini de içerebilir. Doğal sermaye ve doğa temelli çözümleri teşvik eden projeler için teknik yardıma da özel önem verilecektir.

Kamu yatırımcıları, projelerini pratikte nasıl uygulayacakları konusunda kişiye özel destekten faydalanacaklardır. Büyük altyapı projeleri için mevcut gönüllü ex-ante mekanizma temelinde yeni uygulamaya konulan 'Sürdürülebilir Tedarik Taraması' aracı, tedariklerini yeşillendirmek ve projenin sürdürülebilirliğini ve tedarik zinciri boyunca en yüksek çevre standartlarına uyulmasını garanti altına almak için tüm olanaklardan yararlanmalarına yardımcı olacaktır.

5.1.3. Tutarlılık ve görünürlüğü sağlanması

Komisyon, kamu idaresine ve her bir projeye verilen desteğin uygun olduğu durumlarda koordineli bir şekilde sağlanmasını temin edecektir. Komisyon'un kapasite geliştirme ve stratejik planlama faaliyetleri, Yeşil Anlaşma amacıyla tekrarlanabilecek ve ölçeklendirilebilecek olumlu sonuçlar vermektedir. Komisyon hizmetleri ile Avrupa Yatırım Danışma Merkezi arasındaki mevcut yakın işbirliği, ulusal tanıtım bankalarına ve yatırım projelerine verilen destek, sürdürülebilir yatırım projesi boru hatlarının oluşturulmasını ve gerçekleştirilmesini güçlendirmek için bir sonraki Çok Yıllı Mali Çerçevenin ilgili ardıl programları kapsamında genişletilecektir.

InvestEU Portalı, mevcut Avrupa Yatırım Proje Portalı üzerine inşa edilecek ve finansman arayışındaki AB işletmelerine ve proje destekçilerine dünya çapındaki yatırımcılara karşı ihtiyaç duydukları görünürlük ve ağ oluşturma fırsatlarını sağlayan ücretsiz, çevrimiçi kullanıcı dostu bir portal sunmaya devam edecektir. Portalın odak noktası, kendi coğrafi ve faaliyet alanlarına giren projeleri inceleyecek olan InvestEU uygulama ortaklarına AB merkezli yatırım projelerinden oluşan bir boru hattı sağlamak olacaktır.

Komisyon şunları yapacaktır:

- **Reform Destek Programı aracılığıyla, sürdürülebilir yatırım stratejilerinin geliştirilmesi de dahil olmak üzere büyümeyi artırıcı reformların tasarlanmasına ve uygulanmasına yardımcı olmak için Üye Devletlere teknik destek sağlamak.**
- **InvestEU Danışma Merkezi aracılığıyla, sürdürülebilir projelerin özel ve kamu destekçilerine özel danışmanlık hizmetleri sağlamak.**
- **Kamu altyapı projelerinin yeşillendirilmesini sağlayan bir Sürdürülebilir Satın Alma Taraması' aracı önerin.**

6. ADIL BİR GEÇİŞ MEKANİZMASI

Sürdürülebilir ve iklim-nötr bir ekonomiye geçiş, tüm Avrupa'da önemli miktarda yatırım ve her düzeyde güçlü bir politika tepkisi gerektirecektir. Tüm bölgeler yeşil dönüşüm için finansmana ihtiyaç duyacak olsa da, dönüşüm bazı bölgeler için önemli bir zorluk teşkil edecektir. İklim nötrlüğü, ekonomilerinin temelden yeniden yapılandırılmasını, iş modellerinde yapısal değişiklikleri ve yeni beceri gereksinimlerini gerektirecektir. Bu durum kabul edilmeli ve kimseyi geride bırakmayan bir geçiş sürecinde ele alınmalıdır.

Fosil yakıt madenciliği ve aramacılığı önemli bir düşüşle karşı karşıya kalacak ve sera gazı yoğun faaliyetler derin bir dönüşüm geçirecektir. Bu faaliyetlere yüksek oranda bağımlı olan bölge ve yörelerin sanayilerini yeniden yapılandırmaları, yeni ekonomik faaliyetlerin ekonomik ve sosyal dokuyu bir arada tutabilmesini sağlamaları ve ilgili işçilere yeni işler bulabilmeleri için gerekli eğitimi vermeleri gerekecektir. Gerekli destekleyici tedbirler alınmadığı takdirde geçiş gerçekleşmeyecek, çünkü ne adil ne de sosyal açıdan sürdürülebilir olacaktır.

Bazı bölgelerin karşılaştığı özel zorlukları ele almak üzere Komisyon, bu bölgelerde gerekli yatırımların yapılabilmesi için hedefe yönelik destek sağlayan bir Adil Geçiş Mekanizması önermektedir. Adil Geçiş Mekanizması üç ayaktan oluşacaktır:

- Adil Geçiş Fonu,
- InvestEU kapsamında özel bir adil geçiş programı ve
- Avrupa Yatırım Bankası tarafından kaldırılacak ilave yatırımlar için yeni bir kamu sektörü kredi imkanı.

Şekil 4. Adil Geçiş Mekanizması Adil Geçiş Mekanizmasının Finansmanı

Her bir ayak, en çok etkilenen bölgelere fayda sağlayacak yatırımları harekete geçirme ihtiyaçları doğrultusunda eksiksiz bir destek seçenekleri yelpazesi sunmak amacıyla farklı hibe ve finansman araçlarıyla yardımcı olacaktır. Üç ayak arasında tutarlılığı sağlamak üzere, Adil Geçiş Fonu öncelikle hibe sağlamak için kullanılacak; InvestEU kapsamındaki özel geçiş programı özel yatırımları çekecek ve yeni adil geçiş kamu sektörü kredi tesisi kamu finansmanını artıracaktır. Bu tedbirlere, ilgili bölgeler ve projeler için özel danışmanlık ve teknik yardım eşlik edecektir. Adil Geçiş Mekanizması, bölgesel adil geçiş planlarına odaklanan güçlü bir yönetim çerçevesi içerecektir.

Adil Geçiş Mekanizmasının bileşenleri birlikte ele alındığında, geçiş zorluklarına en fazla maruz kalan bölgelerde 2021-2027 döneminde 100 milyar Avro tutarında yatırımın harekete geçirilmesine yardımcı olabilir. Finanse edilen tüm yatırımlar Yeşil Anlaşma hedefleriyle uyumlu olacaktır.

Ayrıca Komisyon, tasfiye halindeki Avrupa Çelik ve Kömür Topluluğu varlıklarının bir kısmının kullanılmasını sağlamak amacıyla Kömür ve Çelik Araştırma Fonu Tüzüğü'nün revize edilmesini teklif edecektir. Bu, yıllık en az 40 milyon Avroluk araştırma programının sürdürülmesinin yanı sıra temiz çelik üretiminde çığır açan büyük Ar-Ge projelerinin finanse edilmesine yardımcı olacaktır. Kömür sektöründeki araştırma faaliyetleri, Adil Geçiş Mekanizması ilkeleri doğrultusunda geçiş sürecindeki bölgelere odaklanacaktır.

Ayrıca, AB ETS Modernizasyon Fonu Adil Geçiş Mekanizmasını tamamlayacaktır. 2021-2030 yılları arasında ilave 14 milyar Avro (nihai karbon fiyat seviyelerine tabi olarak), on yararlanıcı Üye Devlette (Romanya, Bulgaristan, Macaristan, Letonya, Litvanya, Estonya, Çek Cumhuriyeti, Polonya, Slovakia, Hırvatistan) düşük karbon yatırımlarına hitap edecektir.

6.1. Sütun 1: Adil Geçiş Fonu

Adil Geçiş Fonu (JTF), Komisyon tarafından Mayıs 2018'de yapılan bir sonraki Çok Yıllı Mali Çerçeve teklifine ek olarak AB bütçesi içerisinde 7.5 milyar Avroluk kendi zarfıyla donatılacaktır¹⁰ Fon, iklim nötrlüğüne geçişin sosyal ve ekonomik maliyetlerini hafifletmeyi amaçlayacaktır.

Komisyon bugün, Adil Geçiş Fonunu kuran bir tüzük teklifinin yanı sıra Ortak Hükümler Tüzüğünde hedeflenen değişikliklere ilişkin bir teklifi kabul ediyor. Adil Geçiş Fonu'ndan bir Avro'nun serbest bırakılması için her Üye Devletin Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu ve Avrupa Sosyal Fonu Plus'tan en az 1.5, en fazla 3 Avro tahsis etmesi gerekecektir. AB bütçesinden yapılan bu harcama, uyum politikası kurallarına göre ulusal eş finansmanla desteklenecektir. Bu da Adil Geçiş Fonu aracılığıyla harekete geçirilen toplam kamu fonu miktarını 30 ila 50 milyar Avro arasına çıkarabilir.

Adil Geçiş Fonu'ndan kömür, linyit, petrollü şist ve turba üretiminde yüksek istihdama sahip bölgelerin yanı sıra geçiş sürecinden etkilenecek ya da durdurulacak olan sera gazı yoğun sanayilere **bölgeler de faydalanacaktır.** Destek seviyesi, hem ekonomik çeşitlendirme ve büyüme potansiyeli olan sıfır ve düşük karbonlu faaliyetlere geçiş ihtiyacı hem de çalışanların yeni işler için gerekli becerilerle donatılması açısından bu bölgelerdeki zorlukların büyüklüğünü yansıtacaktır.

Adil Geçiş Fonu, 2050 yılına kadar karbon nötrlüğüne ulaşılması için elzem olan bu bölgelerin dönüştürülmesine yardımcı olacaktır. İklim eylemine yönelik harcamaları ve Üye Devletler arasındaki ve içindeki farklılıkların giderilmesine yönelik desteği bir araya getirecektir. Bu nedenle Adil Geçiş Fonu, bölgesel eşitsizlikleri azaltmak ve Avrupa'nın bölgelerindeki yapısal değişiklikleri ele almak için ana AB politikası olan uyum politikası kapsamında uygulanacaktır. Ulusal, bölgesel ve yerel makamlar ve paydaşlarla yakın işbirliği içerisinde ortak yönetim yoluyla uygulanacaktır. Bu, sahiplenmeyi sağlayacak ve etkin bir yönetim çerçevesi için araçlar ve yapılar sağlayacaktır.

Adil Geçiş Fonu, en büyük geçiş zorluklarını omuzlayacak olanlara odaklanarak tüm Üye Devletlere destek sağlayacaktır. Kaynaklar Üye Devletler arasında en yüksek sera gazı yoğunluğuna sahip bölgelerin karbonsuzlaştırma zorluğunun ölçeğine (ilgili endüstriyel emisyonlar yoluyla), sanayide, kömür ve linyit madenciliğinde ve turba üretiminde ve petrol şistinin çıkarılmasında potansiyel iş kayıpları ışığında sosyal zorluklara ve daha sonra işçilerin yeniden vasıflandırılması ihtiyacına göre tahsis edilecektir. Geçişin herkes için adil ve kabul edilebilir olmasını sağlamak için, tahsisat, Üye Devletlerin ekonomik kalkınma düzeylerine göre bu zorluğun üstesinden gelme yansıtacaktır.

¹⁰ COM(2019) 456 final.

Üye Devletlerin, Komisyon ile diyalog halinde ve Ulusal Enerji ve İklim Planları ile tutarlı bir şekilde, özel bölgesel adil geçiş planları aracılığıyla uygun bölgeleri belirlemeleri gerekecektir. Bu diyalog, iklim nötrlüğüne geçişten en çok etkilenen bölgeler ile Avrupa Sömestri'nde belirlendiği üzere bu bölgelerin karşılaşacağı istihdam ve ekonomik zorluklara ilişkin bir değerlendirmeye dayanacaktır. Üye Devletler, geçiş sürecini ve öngörülen faaliyet türlerini özetleyen adil bölgesel geçiş planlarının hazırlanmasında bu değerlendirmeyi dikkate alacaklardır. Bu planlar, Adil Geçiş Fonuna destek verilmesini gerektiren Uyum Politikası programlarına eklenecek ve Komisyon tarafından bu programlarla birlikte kabul edilecektir.

Kaynakların en etkin şekilde kullanılmasını sağlamak için Adil Geçiş Fonu, AB Emisyon Ticaret Sistemi sektörlerinde de mevcut tesislerin dönüşümüne yönelik yatırımları, ancak bu yatırımlar önemli ölçüde emisyon azaltımına yol açtığında ve ayrıca bölgesel geçiş planlarına uygun olarak ilgili bölgelerdeki iş durumuna uzun vadede olumlu bir katkı sağladığında destekleyebilecektir.

Bölgesel adil geçiş planları - Adil Geçiş Mekanizmasının en önemli parçası

Bölgesel adil geçiş planları, Adil Geçiş Mekanizmasının merkezinde yer alacak ve tüm ayakları için bir referans olacaktır. Bu planlar, fosil yakıtlarla ilgili faaliyetlerin aşamalı olarak durdurulmasından veya sera gazı yoğun süreçlerin veya ürünlerin karbondan arındırılmasından kaynaklanan sosyal, ekonomik ve çevresel zorlukları ortaya koyacaktır. Ayrıca kalkınma, yeniden beceri kazandırma ve çevresel rehabilitasyon ihtiyaçları ve bunların entegre bir şekilde ele alınmasına yönelik yaklaşım, geçiş zaman çizelgesi, öngörülen faaliyet türleri ve yönetim mekanizmaları da dahil olmak üzere 2030 yılına kadar olan geçiş sürecinin ana hatlarını verecektir. Bu da Adil Geçiş Fonu tarafından desteklenecek tedbirlerin, belirlenen öncelikler ve güçlükler bakımından Üye Devletler ve bölgeler arasında farklılık gösterebileceği anlamına gelmektedir. Programlama süreci, Avrupa Sömestri bağlamında sağlanan değerlendirmeye dayanacaktır. Bu değerlendirmeyi dikkate alarak Üye Devletler, Adil Geçiş Fonu kapsamındaki programların bir parçası olacak bölgesel adil geçiş planları hazırlayacaktır. Planların Komisyon tarafından onaylanması, sadece Adil Geçiş Fonundan (Adil Geçiş Mekanizmasının 1. ayağı) değil, aynı zamanda InvestEU kapsamındaki özel adil geçiş programından (2. ayak) ve AYB'nin kamu sektörü kredi (3. ayak) da özel finansmanın kapılarını açacaktır.

6.2. Sütun 2: InvestEU Fonu kapsamında adil geçiş bölgeleri için özel bir program

Adil Geçiş Mekanizması, en çok etkilenen bölgelere fayda sağlayacak ek yatırımlar oluşturmak için InvestEU altında özel bir adil geçiş programı da içerecektir. Bu sayede iklim ve çevre üzerindeki etkileri nedeniyle aşamalı olarak kaldırılması gereken ekonomik faaliyetlerin yerine yeni ekonomik faaliyetler ikame . Adil Geçiş Fonu ile karşılaştırıldığında, InvestEU kapsamındaki yatırımların daha geniş uygunluğuna paralel olarak daha geniş bir proje yelpazesine yatırım yapılmasına da olanak sağlayacaktır. InvestEU, diğerlerinin yanı sıra, gaz altyapısı ve bölgesel ısıtma da dahil olmak üzere enerji ve ulaştırma altyapısına yönelik projelerin yanı sıra karbonsuzlaştırma projeleri, bölgelerin ekonomik çeşitlendirilmesi, sosyal altyapı ve becerilere yönelik projelerin finansmanını da destekleyecektir. Ayrıca etkilenen sektörlerin iklim dostu üretim biçimlerine daha hızlı adapte olmalarını sağlayacaktır. InvestEU kapsamındaki finansman, bu alanlarda ekonomik olarak uygulanabilir yatırımları destekleyebilir ve Adil Geçiş Fonu ile tamamlayıcılık ve sinerji sağlayabilir.

Mevcut haliyle InvestEU Fonunun, 38 milyar Avroluk bir AB garantisi yoluyla bir sonraki MFF'de AB politika hedeflerini desteklemek için 650 milyar Avroluk ek özel ve kamu yatırımını tetiklemesi beklenmektedir. Bu garanti, 15.2 milyar Avroluk bir AB bütçesi (yani %40 karşılık oranı) ve kalan miktar için koşullu yükümlülüklerin bir kombinasyonu ile desteklenmektedir.

InvestEU Fonu, ilgili bölgelerde adil geçiş projelerine önemli ilave yatırımlar sağlamak için etkili bir araç olabilir. Bu amaçla, InvestEU Fonu kapsamındaki finansmanın bir adil geçiş hedeflerine odaklanacaktır. Bu sayede 2021-2027 döneminde ilgili bölgelerde geçişi desteklemek üzere 45 milyar Avro'ya kadar yatırım yapılabilecek ve Adil Geçiş Fonu kapsamındaki ulusal tahsisat anahtarının yansıtılması hedeflenecektir. Bununla birlikte, InvestEU'nun nihai kullanımı talep odaklı olmaya devam edecek ve proje hattına bağlı olacaktır. İlgili bölgelerin hazmetme kapasitesi hedeflere ulaşılmasında kilit rol oynayacaktır. Toplam 45 milyar Avroluk hedef, InvestEU Programı için AB bütçesinden yaklaşık 1.8 milyar Avroluk bir kaynağa karşılık gelmektedir. Ayrıca Üye Devletler, garantili krediler ya da özsermaye yoluyla yatırımları desteklemek üzere Adil Geçiş Fonu tahsisatlarının bir bölümünü kendi Üye Devlet bölümleri aracılığıyla kullanabileceklerdir. Proje hattının geliştirilmesi için özel danışmanlık desteğine ihtiyaç duyulacaktır. Bunu başarabilmek için, devam etmekte olan MFF müzakerelerinde yeterli düzeyde InvestEU garantisi sağlanması elzemdir.

Adil Geçiş Fonu Yönetmeliği kapsamında onaylanmış bir geçiş planına sahip bölgelerdeki projeler veya bu bölgelere fayda sağlayan projeler (bölgelerin kendisinde yer almasalar bile), ancak adil geçiş bölgeleri dışındaki finansmanın bu bölgelerdeki geçiş için kilit öneme sahip olması durumunda programdan yararlanabilir. Bu durum özellikle adil geçiş bölgelerinin bağlantılarını geliştiren ulaşım veya enerji altyapı projeleri için geçerlidir. Adil geçiş hedeflerini gözetten yatırımlar iklim hedeflerine sayılabilir ve InvestEU Programı için belirlenen %30 iklim hedeflerine ulaşılmasına katkıda bulunabilir.

InvestEU garantisinin adil geçiş hedeflerine yönelik bu şekilde hedeflenmesi, dört politika penceresi kapsamında uygun yatırımların önünü açacak ve temel finansal ürünlere yansıtılacaktır. Geçiş bölgelerinde uygulanacak projeler için ücretler veya daha avantajlı risk kapsamı yoluyla Uygulayıcı Ortaklara özel teşvikler sunulabilir. Adil geçiş hedefi, InvestEU Yatırım Kılavuzlarına ve Uygulayıcı Ortaklarla yapılan garanti anlaşmalarına dahil edilecektir. Ayrıca, InvestEU Fonu kapsamında Uygulayıcı Ortaklara yönelik teklif çağrılarında, adil geçiş hedeflerine katkıda bulunan finansal ürünler sunan Uygulayıcı Ortaklara öncelik verilecektir. **InvestEU Danışma Merkezi aracılığıyla projelerin yatırım yapılabilir hale getirilmesi için özel teknik yardım sağlanacak ve bunun için ek bir zarf tahsis edilecektir.**

6.3. Yapısal Blok 3: Avrupa Yatırım Bankası Grubu ile bir kamu sektörü kredi imkanı

Avrupa Yatırım Bankası ile yapılacak bir kamu sektörü kredisi tesisi, iklim dönüşümünden geçen bölgelerde artan kamu sektörü yatırımlarını destekleyecektir. Bu destek, kamu sektörüne imtiyazlı krediler sunacaktır. Bu krediler, kamu sektörü kuruluşlarına iklim nötrlüğüne geçişi kolaylaştıracak tedbirlerin uygulanması için kaynak sağlayacaktır. Desteklenen yatırımlar enerji ve ulaşım altyapısı, bölgesel ısıtma ağları, binaların yenilenmesi de dahil olmak üzere enerji verimliliği önlemlerinin yanı sıra sosyal

altyapı ve diğer sektörleri de içerebilir. AB desteği, AB bütçesinden finanse edilen ve AYB tarafından belediye, bölge ve diğer kamu makamlarına verilen kredilerle harmanlanacak olan bir faiz oranı sübvansiyonu veya yatırım hibesi şeklinde olabilir.

Coğrafi kapsam, InvestEU adil geçiş programı (Adil Geçiş Mekanizmasının 2. sütunu) kapsamındaki aynı olacaktır; yani onaylanmış geçiş planları olan bölgelerdeki projelerin yanı sıra bu bölgelere fayda sağlayan projelerde de, ancak adil geçiş bölgeleri dışındaki finansmanın bu bölgelerdeki geçiş için kilit önemde **olması** halinde. Adil geçiş kamu sektörü kredi kolaylığı, en çok etkilenen bölgelerin yararına olacak şekilde kamu sektörü yatırımlarını desteklemek amacıyla bu tür tercihlili finansman koşulları sunmayı amaçlamaktadır. Ayrıca proje hattı oluşturulmasına yardımcı olmak amacıyla danışmanlık desteği de içerecektir.

Kamu kredisi kolaylığı kapsamındaki destek, InvestEU'ya özel adil geçiş programı tarafından sunulan ürünleri tamamlayıcı nitelikte olacaktır. Yeterince piyasa geliri yaratmayan ve aksi takdirde bir sübvansiyon unsuru olmadan finanse edilemeyecek projelere uygulanacaktır.

AB bütçesinin 1.5 milyar Avro'luk katkısı ve AYB'nin kendi riski altında 10 milyar Avro kredi vermesiyle, kamu sektörü kredi kolaylığı 2021-2027 döneminde 25 ila 30 milyar Avro arasında kamu yatırımlarını harekete geçirebilir. Bu rakam, ilgili bölgelerdeki geçişi desteklemek üzere Adil Geçiş Fonu kapsamındaki ulusal tahsisat anahtarını yansıtmaktadır. Komisyon, Mart 2020'de bu yeni kamu sektörü kredi imkanının oluşturulması için bir yasa teklifi sunacaktır. Zaman içinde, kamu sektörünün ihtiyaçları geliştikçe Komisyon ilave uygulayıcı ortaklarla işbirliğini araştırabilir.

6.4. Teknik yardım ve danışmanlık desteği

Adil geçiş sadece yatırımı desteklemek için mevcut paraya değil, aynı zamanda bu paranın doğru projelere kanallene edilmesine de bağlı olacaktır. Komisyon tarafından yönetilecek olan Adil Geçiş Platformu aracılığıyla Üye Devletlere ve bölgelere yardım sağlanacaktır. Platform, halihazırda AB genelinde fosil yakıt üreten bölgeleri adil bir geçişe ulaşma konusunda destekleyen Geçiş Sürecindeki Kömür Bölgeleri Platformu'nun çalışmalarını geliştirecek ve genişletecektir. Üye Devletler, bölgeler, ajanslar ve paydaşlar arasında bilgi paylaşımını kolaylaştıran bir uzman ağı aracılığıyla bölgesel geçiş planlarının hazırlanmasına teknik ve danışmanlık desteği sağlayacaktır. Komisyon, 2020'nin ilk çeyreğinde Yapısal Reform Destek Programı kapsamında Üye Devletlere gerektiğinde bölgesel geçiş planlarının hazırlanmasında yardımcı olmak üzere bir talep çağrısı başlatacaktır. Adil Geçiş Mekanizması da bölüm 5.1.2'de açıklandığı gibi aynı yollarla danışmanlık desteği ve teknik yardım sağlayacaktır.

Komisyon şunları yapacaktır:

- Adil Geçiş Fonu yönetmeliğinin ve Ortak Hükümler Yönetmeliğindeki ilgili değişikliklerin hızlı bir şekilde kabul edilmesi için eş-yaşa koyucularla birlikte çalışmak.
- InvestEU kapsamında adil geçiş planının kabul edilmesinin ardından uygulanması için AYB Grubu ve diğer uygulayıcı ortaklarla birlikte çalışmak.
- Mart 2020'de AYB ile kamu sektörü kredi kolaylığı için yeni bir mevzuat teklifinin masaya yatırılması.
- Bölgesel geçiş planlarının hazırlanmasında Üye Devletlere ve bölgelere yardımcı olmak.
- Sadece geçiş bölgelerinin yararına olacak sağlam bir proje hattı oluşturmak için teknik yardım ve danışmanlık desteği sağlamak.

7. SONUÇ VE SONRAKİ ADIMLAR

Sürdürülebilir Avrupa Yatırım Planı, Avrupa Yeşil Mutabakatı tarafından belirlenen iddialı hedeflere ulaşmak için gerekli yatırımların harekete geçirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Komisyon, AB bütçesi aracılığıyla önümüzdeki on yıl içinde en az 1 trilyon Avro tutarında sürdürülebilir yatırımı harekete geçirmeyi taahhüt ederek, ilerlemenin izleneceği çok somut bir hedef belirlemiştir. Plan ayrıca, özel ve kamu yatırımcılarına mümkün olan azami ölçüde sürdürülebilir yatırımları mümkün kılacak bir çerçeve sağlamak üzere ilgili tüm politika araçlarının kullanılması taahhüdünü de içermektedir. Ayrıca, yetkililere ve proje destekçilerine gerekli proje planlama ve yürütme desteğinin sağlanmasına yönelik yenilenmiş bir taahhüdü de içermektedir. Finansman ihtiyacının büyüklüğü göz önüne alındığında Komisyon, Avrupa Yeşil Mutabakatı hedeflerine ulaşmak için ek finansmanın nasıl harekete geçirilebileceğini daha fazla araştırmaya kararlıdır.

Planda yer alan Adil Geçiş Mekanizması, sürdürülebilir bir geleceğe doğru geçişin kimseyi geride bırakmamasını sağlamaya yardımcı olacaktır. Geçiş dönemi zorluklarına en fazla maruz kalan bölgelere bu çabalarında hem mali hem de idari destek sağlanacaktır.

Sürdürülebilir Avrupa Yatırım Planının başarısı, ilgili tüm paydaşların planın uygulanmasına katılımına bağlı olacaktır. Üye Devletler ve Avrupa Parlamentosu'nun, yaklaşan mali çerçeveye ilişkin müzakereler sırasında Komisyon teklifinin yüksek iddiasını sürdürmesi hayati önem taşıyacaktır. Kurumsal yatırımcılar, bankalar, teşvik kurumları ve özel sermaye fonları dahil olmak üzere yatırım camiası, sürdürülebilir yatırımlar için ortaya çıkan çerçeveden tam olarak yararlanmaya davet edilmektedir. Üye Devlet makamları da bu tür yatırımların belirlenmesi, teşvik edilmesi ve gerektiğinde ortak finansman sağlanmasında aktif bir rol üstlenmelidir.

Komisyon her yıl ilgili tüm paydaşların katılımıyla bir Sürdürülebilir Yatırım Zirvesi düzenleyecektir. Zirve, Sürdürülebilir Avrupa Yatırım Planında yer alan farklı iş akışlarında kaydedilen ilerlemenin değerlendirilmesi ve yeni eylem yollarının belirlenmesi için bir fırsat olacaktır. Komisyon, geçiş döneminin uzun vadeli finansman ihtiyaçlarını karşılamak üzere harekete geçirilebilecek ilave kaynakları ve bunun yenilikçi yollarını ilgili ortaklarla birlikte araştırmaya devam edecektir. Ayrıca, Aralık 2019 tarihli Konsey kararları doğrultusunda Komisyon, iklim nötrlüğüne geçişin çevresel ve sosyo-ekonomik etkilerine ve gerektiğinde bu etkileri ele almak için ilgili yatırım ihtiyaçlarına ilişkin düzenli değerlendirmeler geliştirecek ve sağlayacaktır.